

HPV-rokotukset kuuluvat kaikille nuorille

- Ajankohtaisia ohjeita rokotuksiin ja HPV-rokotuskattavuuskartoista

Ylilääkäri Ulpu Elonsalo

16.3.2023

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos

Esityksen sisällöstä

- Muutama perusasia HPV-rokotukseen liittyen
 - Ajankohtaisia ohjeita ja THL:n materiaaleista
 - HPV-rokotuskattavuuksista
- HPV-rokotuskattavuuskartoista – ja indikaattoreista
- Toukokuun verkkokoulutuksessamme tulee olemaan enemmän HPV-rokotuksista

Ajankohtaisia ohjeita HPV-rokotukseen

HPV-rokotukset kaikille nuorille

- HPV-rokotukset maksutta tytöille syksystä 2013 ja pojille syksystä 2020 lähtien
- Poikien catch-up rokotukset ”ovat loppuneet”
- **Rokotusten pääpaino on 5. ja 6. luokalla**
 - 1 annos 5 lk ja 2. annos 6 lk
 - Jotta suoja saadaan ajoissa
 - Vasta-ainetasot korkeammat ja tehokkaampi suoja, kun annetaan nuorempana

Yläkoulun aloittavien rokotuskattavuus hyvää tasoa – parannettavakin vielä on

- Syksyllä 2021 julkaistujen kattavuustietojen mukaan esim. vuonna 2008 syntyneistä yläkoulun aloittaneista tytöistä lähes 80 % ja pojista 66 % sai HPV-rokotuksen
 - Tyttöjen kattavuus on noussut koronapandemian aikana
 - Myös poikien rokotukset ovat lähtivät siis hyvin käyntiin etenkin valtakunnallisella tasolla tarkisteltuna ja monissa SHP:ssa
 - Kattavuuksissa on kuitenkin voimakkaita alueellisia eroja
 - Länsi-Suomessa merkittävä noususuuntaus
 - On kiinnitettävä erityistä huomiota rokotussarjan toteutumiseen ala -ja yläkouluaikana
 - Kirjaaminen, tilastointi ja tiedonsiirrosta huolehtiminen on tärkeää, jotta kattavuusluvut eivät aiheetta ole todellisuutta matalammat

HPV-rokotukseen ja dtap-rokotukseen pitää kiinnittää huomiota myös lukiossa ja ammattikouluissa

- HPV-rokotussarja on voinut jäädä kesken koronaepidemian vuoksi
- Myös dtap-rokotus on voinut jäädä yläkoulussa saamatta
- Rokotusten toteutumiseen tulee kiinnittää aivan erityistä huomiota, joka luokka-asteella: ala- ja yläkoulut sekä lukiossa ja ammattikoulut
- Täydennä puutteellinen rokotussuoja!

Ohjeistusta koskien HPV-rokotussarjan aloittamista on laennettu 1/2

- Rokotussarjoja jäi jopa kokonaan aloittamatta koronan takia joillakin alueilla
- Tästä syystä annettiin ohjeeksi, että HPV-rokotussarjan voi aloittaa kevätlukukauden 2023 loppuun asti myös niille **alaikäisille nuorille**, jotka eivät ehtineet saada rokotuksia peruskouluiässä
- THL antoi samalla ohjeeksi, että rokotussarjan voi aloittaa yksilöllisen harkinnan perusteella ennen 18 vuoden ikää myös silloin, jos se on jäänyt aloittamatta jostain muusta syystä
- Edellä mainittua ohjeistusta tullaan jatkamaan, eli jatkossakin nuorella tulee olemaan mahdollisuus saada HPV-rokotus, jos hän ei ole saanut sitä ala- tai yläkoulun aikana

Ohjeistusta koskien HPV-rokotussarjan aloittamista on laennettu 2/2

- Näin kaikilla lapsilla ja nuorilla on yhdenvertainen mahdollisuus saada rokotussuoja papilloomavirusten aiheuttamia syöpiä vastaan
- Hyvinvointialueet voivat päättää itse rokotusten toteuttamisesta
- HPV-rokotteita kannattaa tilata näihin tarkoituksiin **vain** tarpeen mukaan
- Rokotteiden riittävyden kannalta on tärkeätä, että tilaukset todella tehdään selvitetyn tarpeen mukaan - ei saa tilata varmuuden vuoksi varastoon esimerkiksi terveysasemalle tai toisen asteen opiskeluterveydenhuoltoon

Materiaalit ja toukokuun webinaari

- HPV-materiaalit julisteet ja erilaiset kieliversiomateriaalit päivitetään nyt kevään aikana tukemaan ensisyksyn rokotuksia
- Tässä yhteydessä kerrotaan myös mitä HPV-rokotukset.fi – sivustolle käy
- Toukokuussa pidetään webinaari, jossa tulee olemaan enemmän HPV-rokotuksista

Syöpä

Papilloomavirukset aiheuttavat monia erilaisia syöpiä.

Kohdunkaulan syöpä

Emättimen syöpä

Ulko-synnyttimien syöpä

Pään alueen syövät

Kaulan alueen syövät

Peniksen syöpä

Peräaukon syöpä

Papilloomavirusten aiheuttamia syöpiä on sekä naisilla että miehillä. Naisilla yleisin on kohdunkaulan syöpä ja miehillä nielurisän syöpä. Syöpä kehittyi, kun elimistöön päässyt virus aikaa aiheuttaa pahanlaatuisia solumuutoksia.

Osaa papilloomavirusten aiheuttamista syövän esiasteista ei ole mahdollista havaita ajoissa. Näitäkin syöpiä voidaan ehkäistä HPV-rokotteella.

Kohdunkaulan syöpä

Kohdunkaulan syöpä on yleisin kaikista papilloomaviruksen aiheuttamista syöväistä. Tätä syöpää ei myöskään ole mahdollista saada ilman papilloomavirusta.

HPV-rokote suojaa monilta syövilä

Kiikkaa kuva suuremmaksi

Testaa tietosi

Mikä HPV ?

Selvitä tietoisilla, kuinka paljon tiedät HPV-rokotteesta.

Mikä HPV ?

HPV-rokote suojaa syöpää aiheuttavilta papilloomaviruksilta. Tällain immuunisi rokotuksen saat samantyyliä. Nyt sitä tarjotaan myös 5-9-vuokkalaistalle pojille.

Terveystieteiden tutkimuskeskus

Lisätietoja saat kouluterveystieteiden tutkimuskeskuksesta

Mikä HPV ?

HPV-rokote suojaa syöpää aiheuttavilta papilloomaviruksilta. Tällain immuunisi rokotuksen saat samantyyliä. Nyt sitä tarjotaan myös 5-9-vuokkalaistalle pojille.

Terveystieteiden tutkimuskeskus

Lisätietoja saat kouluterveystieteiden tutkimuskeskuksesta

Mikä HPV ?

HPV-rokotuskattavuuskartoista – ja indikaattoreista

Mikä olisi tuiki tärkeää rokotuskattavuuslukujen luotettavuuden kannalta?

- Tiedonsiirtokatkosten välitön korjaaminen ja ongelmiin puuttuminen on tärkeää, sillä jälkikäteen asioiden selvittäminen ja tietopuutteiden korjaaminen on hankalaa – joskus jopa mahdotonta
- Tiivistämällä yhteistyötä hyvinvointialueiden, kouluterveydenhuollon, potilastietojärjestelmien pääkäyttäjien, tietojärjestelmätoimittajien ja THL:n välillä voimme saada vielä tarkempia kattavuuslukuja
- Ks. [Rokotuskattavuussivu](#)
- Ks. [HPV-rokotuskattavuus –sivu](#)

On tärkeä, että paikallisesti seurataan rokotusten toteutumista ja rokotuskattavuuksia

- Laadukkaaseen rokotustoimintaan kuuluu, että rokotusten järjestämisestä ja toteuttamisesta vastuussa olevat tahot seuraavat rokotusten toteutumista ja rokotuskattavuuksia
- On tärkeää, että tähän tehtävään on paikallisesti nimetty vastuuhenkilö tai –henkilöitä
- THL:n sivuilta löytyvät vielä viime syksynä julkaistut HPV-rokotuskattavuustiedot ja karttaesityksissä on vielä ns. vanhat aluejaot mm. SHP, terveyskeskus, kunta
- Hyvinvointialueuudistus vaikuttaa myös HPV-rokotuskattavuuksien esittämiseen
- Ensisyksynä tiedot julkaistaan hyvinvointialuetasolla ja kuntatasolla

THL:n rokotuskattavuuskarttoja tarkistelllessa kannattaa muistaa, että

- Kartat ovat interaktiivisia, eli voit valita erilaisia näkymiä
- Esitetyt luvut voivat todellisuudessa olla korkeampia, koska kaikkia rokotustietoja ei saada rekisteriin
- Jos kunnassa on pieni syntyvyys, jo muutama rokottamaton tai puuttuva tieto annetusta rokotuksesta laskee kattavuutta merkittävästi
- Alueellisia rokotuskattavuuksia ei voida arvioida, jos alueelta ei ole kertynyt riittävästi tietoja
- Yksityisyssuojan vuoksi rokotuskattavuustietoja ei ilmoiteta, jos kunnan tai terveyskeskuksen alueella syntyvyys on alle 15 lasta vuodessa
- Ed. mainitut näkyvät rokotekohtaisissa kattavuuskartoissa harmaana
- Ks. [HPV-rokotuskattavuus karttaesitys](#)

On tärkeää, että mahdollisiin ongelmiin reagoidaan välittömästi

- Jos vastuuhenkilö epäilee tai havaitsee puutteita tiedoissa, hän voi välittömästi olla yhteydessä pääkäyttäjään
- Pääkäyttäjä voi alkaa selvittää asiaa tietojärjestelmätoimittajan kanssa
- Jos tilanne ei selviä, THL voi auttaa asian selvittelyssä
- Yhteyttä voi ottaa rokotusrekisteri@thl.fi

THL:n rokotuskattavuuskarttoja tarkistellaan on hyvä muistaa, että

- Koska HPV-rokotuksia annetaan ja täydennetään usealla luokkasteella, eri ikäluokkien rokotuskattavuudet muuttuvat kartoissa vuosittain eikä eri ikäluokkia voi siis verrata suoraan keskenään
- Nyt päivitettyssä näkymässä et näe, minkälainen rokotuskattavuus tarkastelemallasi ikäluokalla on ollut edellisenä syksynä
- Valitettavasti korona-aikana ei olla pystytty resurssipulan vuoksi julkaisemaan erillisiä vuosiraportteja, josta voisi katsoa tällaista asiaa

HPV rokotusten toteutumista kuvaavat indikaattorit SOTKAnetissa

- Myös SOTKAnetin rokotusindikaattorit päivitetään kohta julkiverkkoon
- HPV-rokotusindikaattori kuvaa sitä, miten suuri osuus tytöistä ja miten suuri osuus pojista on saanut rokotukset rokotusohjelman mukaisesti alakouluiässä
- Ensimmäistä kertaa voidaan julkaistaan tietoa myös poikien rokotussarjan toteutumisesta
- Löydät SOTKAnet indikaattorit: [Sotkanet.fi](https://sotkanet.fi)
 - Hakusanalla rokotus saat esille kaikki THL:n rokotusindikaattorit

Kiitos tarkkaavaisuudesta!